

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๐/๒๕๖๔

ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

รธน. มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม

ป.พ.พ. มาตรา ๑๔๔

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๔ กำหนดให้การสมรสกระทำได้ระหว่างชายและหญิง เท่านั้น เป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติและจริตประเทศนี้ โดยวัตถุประสงค์ของการสมรส คือ การที่ชายและหญิงอยู่กินด้วยสามีภริยาเพื่อสร้างสถาบันครอบครัว มีบุตร และดำรงผ่อนพันธุ์ตามธรรมชาติ แม้จะ ดูเหมือนเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล แต่เป็นกฎหมายที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับสภาพธรรมชาติ ขนบรรณเนียมและ Jarvis ประเพณีของสังคมไทยที่บัญญัติขึ้นบนพื้นฐานของหลักเหตุและผล มิได้เป็น บทบัญญัติที่จำกัดสิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ขัดต่อ หลักนิติธรรม และไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเพศ

ส่วนสิทธิในฐานะคู่สมรสนั้นมิได้เกิดจากสถานภาพการสมรสโดยตรง แต่เป็นสิทธิที่เกิดขึ้นตามที่ กฎหมายบัญญัติ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม

ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญมีข้อแนะนำว่ารัฐสภา คณะกรรมการรัฐมนตรี และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสมควร พิจารณาดำเนินการตรากฎหมายเพื่อรับรองสิทธิและหน้าที่ของบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศอย่างเหมาะสม สม ต่อไป

ย่อโดย นายจักรกฤษณ์ อุตโน
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

นายอรรถาธิ รัตนสุภา
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๒

นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์
รองเลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ

นายจิรนิติ หวานน์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ท่าน